

Konkretisering af samrådsrelaterede forslag fra "Antorini-Skaarup-arbejdsgruppen"

7. februar 2018

Ref.: 17-000958-9

KV, KG

Udvalget for Forretningsordenen besluttede den 11. oktober 2017 at nedsætte en "samrådsarbejdsgruppe" med repræsentanter fra alle partier. Samrådsarbejdsgruppen fik til opgave at arbejde videre med og konkretisere de samrådsrelaterede forslag, som fremgår af "Antorini-Skaarup-arbejdsgruppens" endelige rapport (UFO alm. del – bilag 62, folketingsåret 2016-17).

Nedenfor følger samrådsarbejdsgruppens indstillinger vedr. de enkelte samrådsrelaterede forslag, som alle har til formål at skabe bedre rammer for den måde, samråd afholdes og tilrettelægges på. Enhedslisten tager forbehold for den samlede indstilling.

Samrådsarbejdsgruppen understreger vigtigheden af, at konkrete ændringer og præciseringer af retningslinjerne for samråd formidles bredt til udvalgsformænd, udvalgsmedlemmer, partiansatte, ministerier osv., således at de ændrede retningslinjer kan blive til almindelig, gængs praksis for afholdelse af samråd i Folketinget. Der henvises i den forbindelse til, at "Antorini-Skaarup-arbejdsgruppen" i sin endelige rapport har foreslået, at Folketingets formand jævnligt indkalder til møder mellem udvalgsformænd og næstformænd mhp. drøftelse af generelle problemstillinger og "best practice" i udvalgsarbejdet (forslag 13.1.).

Samrådsarbejdsgruppen ønsker desuden at understrege vigtigheden af, at udvalgsformanden udfylder sin rolle som mødeleder, så samråd og udvalgsmøder kan gennemføres effektivt.

Nummereringen af forslagene følger nummereringen i "Antorini-Skaarup-arbejdsgruppens" endelige rapport.

FORSLAG 1.1: ET ADFÆRDSKODEKS FOR DET GODE SAMRÅD:

Baggrund:

Forslaget indebærer, at der udarbejdes en slags adfærdskodeks, der definerer, hvad der er "et godt samråd" eller et sæt retningslinjer for god praksis, som samlet set kan sikre kvaliteten af samrådene.

Indstillinger:

- Arbejdsgruppen **indstiller**, at der udarbejdes et sæt "spilleregler for afholdelse af det gode samråd", hvori nedenstående elementer skal indgå. Spillereglerne indarbejdes i de eksisterende retningslinjer for afholdelse af samråd, der fremgår af "Vejledning til formænd for Folketingets stående udvalg" og/eller "Håndbog i folketingsarbejdet".

Spilleregler:

SAMRÅDSSPØRGER HAR RETTIGHEDER

Initiativtageren til samrådet (spørgeren) bør som hovedregel få mulighed for at stille et par spørgsmål til ministeren efter dennes besvarelse af samrådsspørgsmålene, før de andre medlemmer kan stille spørgsmål efter denne model:

- Spørger begrundet samrådet
- Ministeren besvarer samrådsspørgsmål (tale)
- Spørger får ordet til 1-2 korte opfølgende spørgsmål
- Ministeren svarer
- Spørgerunder med spørgsmål fra alle medlemmer
- Spørger får mulighed for enten et afsluttende spørgsmål eller afrunding

Formålet med denne præcisering af spørgerens rettigheder er at give spørger bedre mulighed for at forberede og forfølge bestemte vinkler på samrådet. Denne form balancerer hensynet til initiativtageren til samrådet og hensynet til, at det er udvalget, der formelt set afholder samrådet og ikke det enkelte medlem.

Såfremt der ved et samråd er 2 eller flere samrådsspørgere, eller der til samrådet er indkaldt 2 eller flere ministre, er det op til udvalgsformanden at tilrettelægge en mødeafvikling, der lever op til intentionerne bag spillereglerne for det gode samråd.

Spilleregel:

SPØRGSMÅL SKAL BELYSE SAMRÅDET

Det er udvalgsformandens opgave at henstille til, at der ikke stilles retoriske støttespørgsmål og fremføres unødigt lange indlæg under samråd. Spørgsmål bør være reelle og bør have til formål at belyse samrådet. Det er særligt vigtigt at undgå unødigt lange indlæg, når samrådets varighed er begrænset f.eks. til 1 time.

Formålet med dette tiltag er at sikre, at initiativtageren til samrådet og udvalget får tid til og mulighed for at få belyst det emne eller den problemstilling, samrådet drejer sig om, uden at andre medlemmer trækker tiden ud med lange indlæg og retoriske spørgsmål, der ikke er relevante for samrådet. Samtidig kan forslaget være med til at sikre kvaliteten af samrådet, både for udvalget og tilhørerne, og behovet for at indkalde til et nyt samråd om samme emne vil mindskes.

Spilleregel:

FAST TILTALEFORM VED ÅBNE SAMRÅD

Der indføres fast tiltaleform under åbne samråd af hensyn til gæster og tv-seere. Medlemmerne tiltales med for- og efternavn samt parti (uden hr. og fru). Ministeren tiltales som udgangspunkt "ministeren".

Dette er en ændring i forhold til den eksisterende formulering i vejledningen til udvalgsformænd, der lyder: "Udvalgsformanden bør tilstræbe, at tiltaleformen under de åbne samråd nærmer sig tiltaleformerne i Folketingssalen".

Spilleregel:

PAUSER UNDER LANGE SAMRÅD

Under længerevarende samråd, hvor der ikke er aftalt tidsbegrænsning, bør udvalgsformanden i dialog med ministeren vurdere, om der evt. skal indlægges korte pauser på passende tidspunkter, så ministeren og medlemmerne har mulighed for at få forplejning m.v.

Formålet med denne præcisering er at sikre, at samrådet ikke ender som en "udmattelseskrig".

Under længerevarende samråd uden bagkant, der må forventes at vare adskillige timer (måske op til 6-7 timer), er det ikke altid muligt for medlemmerne og for ministrene at forlade samrådet for at få forplejning m.v. Det kan især være en udfordring under åbne samråd med tv og tilhørere og især for ministrene, der er "på" hele tiden og ikke kan forlade lokalet undervejs.

AD FORSLAG 1.1: ADFÆRDSKODEKS FOR SAMRÅD – ØVRIGE FORSLAG I RELATION HERTIL:

Baggrund:

I forbindelse med arbejdsgruppens overvejelser om indholdet af spillereglerne for det gode samråd har arbejdsgruppen drøftet en række forslag, som nærmere omhandler forberedelse, opfølgning og kvalificering af samrådene. Forslagene, der fremgår nedenfor, kan ligesom spillereglerne for det gode samråd medvirke til at sikre kvaliteten af udvalgenes samråd.

KVALIFICERING AF SAMRÅDSSPØRGSMÅL

Indstillinger:

- Arbejdsgruppen **indstiller**, at udvalgssekretæren orienterer udvalgsformanden om samrådsspørgsmålet, inden det er stillet, så udvalgsformanden, hvis det er nødvendigt, kan gå i **dialog med spørger** om kvalificering af samrådsspørgsmålet, spørgsmålets relevans og om spørgsmålet egner sig bedre til at blive stillet i en anden form, f.eks. om det vil være mere hensigtsmæssigt at stille som et § 20-spørgsmål eller som et udvalgsspørgsmål til skriftlig besvarelse.
- Arbejdsgruppen **indstiller**, at der med jævne mellemrum udarbejdes **oversigter over stillede samrådsspørgsmål** til gruppeformændene, som de kan vurdere og drøfte med deres egne grupper, for derved at appellere til partigruppernes selvjustits i forhold til de stillede samrådsspørgsmål.

Dialogen om, hvorvidt et samrådsspørgsmål er bedre egnet som § 20-spørgsmål eller som udvalgsspørgsmål til skriftlig besvarelse, kan være med til, at fokus rettes mod forarbejdet og overvejelserne forud for et samråd, selv om der naturligt vil være aktuelle og højpolitiske sager, hvor denne dialog ikke vil være relevant. Formålet er at kvalificere de samrådsspørgsmål, der stilles, og at sikre, at der er fokus på relevansen og kvaliteten af de samråd, der afholdes i udvalgene. Formålet er ikke at censurere eller at dømme bestemte typer samrådsspørgsmål ude på forhånd.

Samtidig er formålet også gennem dialog at forsøge at udvikle en kultur, hvor samråd i højere grad forberedes og overvejes, f.eks. bygges op ved hjælp af forudgående skriftlige spørgsmål, og hvor andre parlamentariske værktøjer og redskaber overvejes og evt. bringes i spil.

OPFØLGNING PÅ SAMRÅD

Indstillinger:

- Arbejdsgruppen **indstiller**, at ministrenes **talepapirer** til både lukkede og åbne samråd sendes til udvalget umiddelbart efter samrådet, og at ministerierne evt. tager højde for dette allerede under udarbejdelsen af talepapirerne.
- Arbejdsgruppen **indstiller**, at der i vejledningen for udvalgsformænd beskrives forskellige muligheder for opfølgning på samråd, f.eks. en fast praksis, hvor Udvalgssekretariatet sender de skriftlige svar på de opfølgende spørgsmål til orientering til de medlemmer, der har deltaget i samrådet, hvorefter det er op til medlemmerne at tage yderligere initiativer.

Formålet med disse tiltag er at sikre en god og mere systematisk praksis for opfølgning på samråd, som igen er med til at sikre kvaliteten og relevansen af de afholdte samråd.

Ministerens talepapir er sammen med tv-optagelsen dokumentationen for, hvad der er blevet drøftet under samrådet, og er dermed en væsentlig kilde til opfølgning på samrådet. For at give udvalget de bedste muligheder for at følge op på samråd er det derfor vigtigt, at ministerens talepapir hurtigst muligt efter mødet bliver tilgængeligt for udvalget, især efter lukkede samråd, der ikke dokumenteres via tv-optagelse. Det må formodes, at talepapiret er klar umiddelbart efter mødet, og der er ingen rimelig begrundelse for den praksis, der findes i nogle ministerier, hvor oversendelsen af talepapiret udsættes i flere uger, fordi oversendelsen foregår som besvarelse af et skriftligt spørgsmål med 4 ugers svarfrist.

FORSKELLIGE TYPER AF SAMRÅD BESKRIVES LIGEVÆRDIGT

Indstillinger:

- Arbejdsgruppen **indstiller**, at de eksisterende retningslinjer for **åbent samråd og lukket samråd** præciseres og beskrives ligeværdigt, så det tydeligt fremgår, hvad de to forskellige typer indebærer og kan bruges til, og at de eksisterende muligheder for **samrådspørgsmål stillet af hele udvalget** præciseres og beskrives tydeligt.

Formålet med disse tiltag er at præcisere og tydeliggøre, at "åbent samråd" ikke er den eneste mulighed for at holde samråd, men at der er forskellige typer, som kan anvendes afhængig af den konkrete situation og formålet med samrådet. Ved at beskrive åbent og lukket samråd samt samråd indkaldt på initiativ af hele udvalget, så det tydeligt fremgår, hvad de forskellige typer indebærer og kan bruges til, skabes et bedre grundlag for at vælge den rette

type samråd i den konkrete situation og dermed sikre en bedre kvalitet af samrådene. F.eks. kan lukkede samråd være relevante, når udvalget forventer, at ministeren kan give flere og mere fortrolige oplysninger, som ikke egner sig til offentliggørelse, hvorimod åbne samråd egner sig bedst i sager, der har offentlighedens opmærksomhed og interesse. Samråd på initiativ af hele udvalget (åbne eller lukkede) kan være egnede i sager, som alle (eller en stor del af) udvalgets medlemmer interesserer sig for og ønsker belyst.

FORSLAG 1.2: JUSTERINGER AF SAMRÅDENES AFVIKLING

- a) *Et udgangspunkt for samråds varighed på en time, og at ministerens indledende besvarelse under samråd begrænses til 10 minutter.*

Baggrund:

Udvalgene har i dag forskellige praksisser med hensyn til varigheden af samråd: Nogle udvalg har én eller halvanden time som fast standard for varigheden, mens andre udvalg nødtigt accepterer faste bagkanter. Forslaget indebærer, at udgangspunktet for samråds varighed i alle udvalg fastsættes til en time, og at der desuden formuleres en forventning om, at ministerens indledende besvarelse under samråd begrænses til 10 minutter.

Indstillinger:

- Arbejdsgruppen **indstiller**, at udgangspunktet om samråd på max en times varighed og ministerbesvarelse på max 10 minutter indskrives i vejledningen for udvalgsformænd. Ved samråd med 2 ministre afsættes som udgangspunkt halvanden time med 10 minutters indledende taletid til hver af ministrene. Disse standarder for samrådenes og ministerbesvarelsernes varighed kan med fordel indføres i de spilleregler for det gode samråd, som er skitseret ovenfor (forslag 1.1).

Udvalgene er dog forskellige ligesom de problemstillinger, som samrådsspørgsmål adresserer. En del samråd, f.eks. samråd om højpolitiske sager med stor mediebevågenhed eller samråd med flere ministre, vil næppe kunne afvikles inden for en time. Forslaget om en fast tidsramme for samråd på en time i alle udvalg, og at ministerens indledende besvarelse under samråd begrænses til 10 minutter, bør derfor formuleres som **vejledende retningslinjer**, som man kan afvige, f.eks. hvis spørger specifikt udtrykker ønske om det.

At fastlægge, at udgangspunktet for samråds varighed i alle udvalg er en time, vil potentielt set kunne bidrage til, at berammelsestiderne bringes ned, så flere samråd kan afvikles hurtigt, og mens samrådene stadig har aktualitet.

- b) *Forslag om frist på 4 uger for, hvornår ministre senest skal møde i samråd, efter samrådsspørgsmål er stillet, og krav om, at ministeren er til rådighed på "sit" udvalgs faste og alternative mødetidspunkt.*

Baggrund:

Forslaget indebærer, at der indføres en absolut frist på 4 uger for, hvornår stillede samrådsspørgsmål senest skal være besvaret. Forslaget indebærer også, at der - tydeligere end det sker i dag - stilles krav om, at ministeren er til rådighed på "sit" udvalgs faste og alternative mødetidspunkt, og at det forventes, at ministeren begrundet det, hvis det ikke er muligt.

I vejledningen for udvalgsformænd står der allerede i dag, at "Ressortministeren for et udvalg bør, medmindre særlige forhold gør sig gældende, være indstillet på at møde i samråd på udvalgets sædvanlige (eller alternative) mødetidspunkt senest 2-3 uger efter, at et samrådsspørgsmål er stillet". I praksis har det dog vist sig, at kun meget få samråd afvikles inden for 3 uger efter, at samrådsspørgsmålene er stillet (se Notat 2 om samråds berammelsestid og varighed m.v. – UFO alm. del – bilag 82, folketingsåret 2016-17).

Indstillinger:

- Arbejdsgruppen **indstiller**, at det i vejledningen for udvalgsformænd indskærpes, at samråd som udgangspunkt **skal være afviklet efter senest 4 uger**, efter at samrådsspørgsmål er stillet. Dermed er fristen for besvarelsen af udvalgs spørgsmål og besvarelsen af samrådsspørgsmål som udgangspunkt den samme. Det indskærpes også i vejledningen for udvalgsformænd, at samråd som udgangspunkt afholdes på udvalgets faste eller alternative mødetidspunkt, hvorfor det enkelte udvalgs ressourceminister forventes at være til rådighed på disse tidspunkter.
- Samtidig **indstiller** arbejdsgruppen, at der i vejledningen for udvalgsformænd formuleres en klar forventning til udvalgsmedlemmerne om, at de også forventes at **stå til rådighed for besvarelse af deres samrådsspørgsmål** på deres udvalgs faste og alternative mødetidspunkt.
- I vurderingen af, hvorvidt en minister overholder fristen på 4 uger, vil det ifølge arbejdsgruppen være rimeligt, at visse mødefri dage/perioder og ferieperioder modregnes (f.eks. uge 7 og uge 10, hvor der kun i særlige tilfælde afholdes udvalgsmøder). Arbejdsgruppen **indstiller** derfor, at Udvalgssekretariatet udarbejder **konkrete retningslinjer** for, hvordan samråds berammelsestider skal måles, såfremt Præsidiumet i fremtiden ønsker statistik over samrådenes gennemsnitlige berammelsestider.

Det sker ind i mellem, at et udvalg kalder andre ministre end udvalgets ressourceminister i samråd. Også disse samråd skal som udgangspunkt være afholdt inden for 4 uger. Arbejdsgruppen mener dog ikke, at man generelt kan forvente af en minister, at han eller hun står til rådighed for at møde i samråd i et "fremmed" udvalg på dette udvalgs faste eller alternative mødetidspunkt. Derfor bør udvalg, samrådsspørgere og udvalgsformænd opfordres til at

udvise fleksibilitet omkring mødetidspunktet, når sådanne samråd skal i kalenderen.

c) Indførelsen af mulighed for hastesamråd

Baggrund:

Forslaget indebærer, at der indføres en form for hastesamråd (svarende til hasteforespørgsler), hvor der kræves opbakning fra flere partier, og hvor samrådet i så fald skal afholdes inden for en kort frist (f.eks. 14. dage).

Indstillinger:

- Arbejdsgruppen **indstiller**, at forslaget om at indføre en form for hastesamråd ikke realiseres.

Indførelsen af muligheden for hastesamråd risikerer at skabe store kalendermæssige udfordringer i de udvalg, hvor der generelt stilles mange samrådsspørgsmål, og hvor samrådene typisk vil være planlagt flere måneder ud i fremtiden. Arbejdsgruppen vurderer desuden, at det ift. visse politiske sager kan være svært for ministrene at levere de ønskede svar på f.eks. 14 dage, og dermed kan man risikere samråd, hvor temaet for samrådet ikke bliver ordentligt belyst.

Endelig eksisterer der allerede i dag en uformel mulighed for at få en minister hurtigt i samråd, f.eks. når et eller flere medlemmer udtrykker et stærkt ønske om, at samrådet afvikles hurtigt.

d) Udvidet adgang til at referere fra lukkede samråd.

Baggrund:

Forslaget indebærer, at der åbnes op for at udvide adgangen til at referere fra lukkede samråd, herunder hvad ministeren har oplyst. Ideen er at gøre det mere attraktivt at anvende et lukket samråd som alternativ til et åbent samråd.

Indstillinger:

- Arbejdsgruppen **indstiller**, at der ikke ændres på reglerne for at referere fra lukkede samråd (Folketingets forretningsorden, § 8, stk. 7, og Håndbog i Folketingsarbejdet, afsnit 4.4.).
- Arbejdsgruppen **indstiller** dog, at regeringen mindes om, at talepapirer fra lukkede samråd ikke nødvendigvis skal oversendes til udvalgene i fortrolig form, blot fordi samrådet har været lukket.

Det er arbejdsgruppens vurdering, at der kan være risiko for, at hovedformålet med de lukkede samråd (en fortrolig eller friere politisk drøftelse) udvandes, hvis mulighederne for at referere fra lukkede samråd udvides. Måske vil færre

fortrolige eller "under hånden" oplysninger tilgå et udvalg under lukkede samråd, hvis en minister generelt oplever, at udvalget ofte ønsker at videregive oplysninger fra lukkede samråd.

Desuden er det arbejdsgruppens vurdering, at der allerede i dag er gode muligheder for, at udvalget efter et lukket samråd kan lave konkrete aftaler med ministeren om, at udvalgsmedlemmerne kan videregive visse oplysninger fremkommet på samrådet, f.eks. en ministers tilkendegivelse om snarlig politisk handling på et område. Denne mulighed kan med fordel beskrives eksplicit i vejledningen for udvalgsformænd.

Dog vil talepapirer, som oversendes til udvalget umiddelbart efter et lukket samråd i ikke-fortrolig form, i sig selv kunne bidrage til, at medlemmer af et udvalg får bedre muligheder for at bruge oplysninger, der er fremkommet på det lukkede samråd.

FORSLAG 1.3: INDFØRELSE AF FORSØGSORDNING MED EN REGELMÆSSIG LUKKET SPØRGETIME I UDVALGENE

Baggrund:

Forslaget går ud på, at der gives bedre muligheder for at få en minister i tale om et aktuelt emne på en anden måde end ved at indkalde til samråd, f.eks. ved at der indføres en regelmæssig lukket spørgetime i udvalgene (svarende omtrent til et lukket samråd med forskellige uforberedte spørgsmål).

Indstillinger:

- Arbejdsgruppen **indstiller**, at der igangsættes en **forsøgsordning med både lukkede og åbne (dvs. tv-transmitterede) spørgetimer** i udvalgene, hvor aktuelle sager på ministerens og udvalgets område drøftes, men hvor spørgsmålene ikke er formulerede på forhånd. Det undersøges, om der er udvalg og ministre, der ønsker at deltage i forsøgsordningen. Ideelt set kan 2 udvalg iværksætte forsøg med lukkede spørgetimer, mens 2 udvalg kan afprøve åbne spørgetimer. Forsøgsperioden kan f.eks. strække sig over 6 måneder, således at alle forsøgsudvalg får afholdt 2-3 spørgetimer.
- Arbejdsgruppen **indstiller** desuden, at Udvalgssekretariatet formulerer overordnede **retningslinjer for spørgetimernes afvikling**, inden forsøgsordningen sættes i gang, f.eks. at spørgetimen skal lægge op til en politisk drøftelse med ministeren, og at medlemmerne bør undgå tekniske og rent faktuelle spørgsmål, som ministeren har ringe muligheder for at svare på uden forberedelse.

Formålet med forsøgsordningen skal være at afprøve og indsamle erfaringer med en ny form for dialog mellem ministre og udvalg om aktuelle, politiske emner, som ikke er "store nok" eller ikke egner sig til et samråd. Der kan være en gevinst i at afprøve andre debatformer i udvalgene end samråd. Udviklingen af andre debatformer kan muligvis bidrage til, at samrådene forbeholdes større politiske sager, der har flere medlemmers interesse.

I forhold til formen på spørgetimen kunne man f.eks. forestille sig, at der afsættes 1 time til spørgetime i et af forsøgsudvalgene hver anden måned. Ministeren kunne indlede spørgetimen med at orientere udvalget om, hvilke aktuelle sager der "ligger på ministerens bord". Herefter kunne udvalgets medlemmer spørge ind til de sager, som ministeren har nævnt, eller andre aktuelle sager.

FORSLAG 1.4: RETNINGSLINJER FOR AT OPTAGE BILLEDER, LYD OSV. UNDER ÅBNE SAMRÅD, HØRINGER M.V.

Baggrund:

Forslaget indebærer, at der i Folketinget fastsættes generelle regler for god adfærd ved åbne samråd, høringer m.v. i forhold til fotografering, optagelse af billede/lyd m.v., der som udgangspunkt ikke bør ske under mødeafvikling, da møderne live-streames på Folketingets hjemmeside og via Folketingets tv, som alle har fri adgang til.

Indstillinger:

- Arbejdsgruppen **indstiller**, at der formuleres **ens regler** for optagelse af lyd og billede under åbne samråd i alle udvalg. Regelsættet indeholder følgende elementer:
  - Tilhørere til åbne samråd skal, når de tilmelder sig, tydeligt gøres opmærksom på, at **optagelser fra åbne samråd er tilgængelige** på Folketingets hjemmeside og kan bruges af alle. Dette skal også fremgå tydeligt i forbindelse med annonceringen af samråd på Folketingets hjemmeside.
  - Har man som journalist, fotograf eller privatperson alligevel behov for at tage billeder eller optage video og lyd under et samråd, skal dette primært ske **i løbet af samrådets første minut**. Dette sker kun efter forudgående aftale med udvalgets formand/via Udvalgssekretariatet, som også kan give tilladelse til, at fotografen/journalisten/privatpersonen i løbet af samrådets første minut bevæger sig rundt i udvalgslokalet.
  - **Efter samrådets første minut** må fotografering og lyd- eller filmoptagelse kun foregå (siddende) fra tilhørerpladserne, og det skal ske uden at forstyrre udvalgsrådet. Fotografering skal efter det første minut foregå uden blitz. Udvalgsformanden kan til enhver tid bede om, at fotografering og film- og lydoptagelser stoppes, hvis formanden vurderer, at dette generer samrådet.

Forslaget fra "Antorini-Skaarup-arbejdsgruppen" handlede om at udarbejde retningslinjer for brug af kameraer mv. under både åbne samråd og høringer. Denne arbejdsgruppe har i sit arbejde fokuseret specifikt på rammerne for samråd og vurderer, at der bør udarbejdes særskilte retningslinjer for optagelse af billede og lyd under åbne høringer og ekspertmøder, hvor det typisk vil være mindre forstyrrende for mødets afvikling, at f.eks. en journalist eller en privatperson tager et billede, og hvor et udvalg i øvrigt selv kan have

en interesse i, at billeder og optagelser formidles bredt (f.eks. via sociale medier) og ikke kun via Folketingets tv-kanal.

FORSLAG 1.5: INDRETNING AF UDVALGSLOKALER PÅ EN HENSIGTSMÆSSIG MÅDE:

Baggrund:

Forslaget indebærer, at udvalgslokaler, der anvendes til åbne samråd, skal indrettes sådan, at udvalgsmedlemmer og gæster ikke sidder tæt op ad hinanden, da det kan genere udvalgsmedlemmerne under mødet.

Indstillinger:

- Arbejdsgruppen **indstiller**, at Folketingets Administration udarbejder et konkret forslag til, hvordan de eksisterende udvalgslokaler kan indrettes på en måde, der i højere grad tager hensyn til medlemmernes arbejdsmiljø under åbne samråd, men samtidig ikke begrænser antallet af tilhørerpladser væsentligt. Forslaget kan evt. indeholde følgende elementer:
  - **Ny indretning af eksisterende samrådslokaler**
1- 2 af de eksisterende udvalgslokaler med tv-mulighed (f.eks. lokale 2-080) kan evt. nyindrettes med en smallere brøndopstilling end i dag og smallere borde og stole, således at der bliver større afstand til de tilhørere, som sidder på langsiderne i de pågældende lokaler. En ny lokaleindretning vil indebære, at der kun vil være 4 pladser på den langside, hvor formand, udvalgssekretær, minister og ministerembedsmand sidder. Yderligere ministerielle embedsmænd kan henvises til at sidde bag ministeren. Udvalgssekretær nr. 2 eller udvalgsassistenten henvises til at sidde på hjørnet.
  - **Fjernelse af tilhørerpladser**
I det/de lokaler, hvor der ikke foretages ændringer af brøndopstillingen, kan man evt. fjerne de stole, som er placeret umiddelbart bag udvalgsmedlemmernes siddepladser. Der kan desuden udarbejdes nedjusterede og realistiske standarder for, hvor mange tilhørere der kan være i et givent udvalgslokale under åbne samråd.
  - **Strammere styring af, hvor medlemmer og tilhørere sidder**
Der kan indføres en praksis, som betyder, at medlemmerne generelt henvises til at sætte sig samlet i udvalgslokalet (tæt på formandsstolen), således at der ikke er stole i mellem de enkelte udvalgsmedlemmer. Denne praksis giver Udvalgssekretariatet bedre muligheder for at placere tilhørerne et stykke væk fra medlemmerne (i den modsatte ende af der, hvor medlemmerne er samlet), fordi der sjældent er mere end 7-10 deltagende medlemmer under et åbent samråd.

Der er i øjeblikket overvejelser om, hvorvidt Folketinget skal overtage Rigsarkivets bygningsmasse, når Rigsarkivet fraflytter bygningerne på Slotsholmen. Da en evt. overtagelse af Rigsarkivets bygninger vil betyde nye muligheder for indretning af lokaler til samråd, vil det ikke på nuværende tidspunkt være hensigtsmæssigt at gå i gang med en omfattende og ressourcekrævende ombygning af de eksisterende udvalgslokaler. Omvendt vil der - i tilfælde af en beslutning om overtagelse af bygningerne - gå adskillige år, før eventuelle nye og velegnede udvalgslokaler vil kunne tages i brug. På den baggrund har arbejdsgruppen drøftet ovenstående som mulige tiltag, som kan afhjælpe, men ikke løse problemet.